

השבוע החליטה הממשלה על נסיגה

למרות כל המילים היפות, ההודעות המנומסות והמחמאות החסודות, ששוגרו עלידי ושינגטון לירושלים, הרי היתה הבשורה האמריקאית פשוטה בתכלית, והיה לה אופי של אולטימטום חד-משמעי:

אם תקבלו את דרישותינו, נעזור לכם בהמשך הדרך. תקבלו נשק וכסף מיד. כמוקרה שהצר השני יפר את הפסקת-האש, תקבלו עוד נשק שיפצה אתכם על אובדנם של יתרונות טאקטיים. אם יתחיל משאימתן רציני, נשתדל לעזור לכם במיסגרת גישתנו.

את אורי אבנרי

"איננו יכולים להשיב, לא, אחרי שהאויב כבר השיב, כן! אחרת נעמיד את עצמנו במצב שדעת-הקהל העולמית תגנה אותנו כמחרחרי-מלחמה, ותעניק לאויב מעמד של שוחר-שלום!" מי אמר זאת? נאצר לפידאיון, או גודלה לבני? גם זה וגם זה.

"האויב הסכים רק למראית-עין. אם נודיע גם אנחנו על הסי-כמתנו, יתברר חישימהר שהאויב ייב משקר. אז נקבל את מלוא התמיכה של בתי-כריתנו הגדולה, כסף, נשק - הכל!"

מי אמר זאת? ממשלת-ישראל לאנשי ארץ-ישראל השלמה? ממשלת-מצרים לחסי די פלסטין המשוחררת? זו גם זו.

"לא נפסיד כלום אם נשיב בי חיוב. זה רק עניין של מילים. ביי נתיים לא ויתרנו על דבר ממשי!" מי אמר זאת? המערך לגחיל, או האיחוד הסוציאליסטי לאחים המוסלמים? גם - גם.

"קבצת תוכנית רוג'רס היא צעד ראשון לחורבן, כניעה ללחי צים מן החוץ, ויתור על מטרוי תינו הקדושות, הליכה בדרך הי תבוסתנים. ממשלה הנותנת ידה לכך, אינה ראוייה לאמוננו!" ומי אמר זאת? יאסר עראפאת, בנאום בפני רבבות מפגינים בעמאן? תנועת ארץ-ישראל השלמה, בכיטאונה זו הארץ? שניהם, כמובן.

משקיף זה, בעל חושי-הומור, שעקב-ה שבוע אחרי הנעשה במרחב, יכול היה לקבוע כי ישראל הצליחה סוף-סוף להשתי לב במרחב השמי.

ממשלות ירושלים וקאהיר התגוננו בפני אותן ההאשמות, תוך שימוש באותם הנימוקים.

אם לא תקבלו את דרישותינו, תעמדו לבדכם מול הצבא הסובייטי. לא נעזור לכם במאומה.

מה היתה הדישה האמריקאית, שישראל נדרשה לקבלה? דרישה זו מכונה בשם "תוכנית רוג'רס 2" (להבדיל מתוכנית רוג'רס 1, מדצמבר 1969). אולם כינוי זה מטעה במיקצת.

● תוכנית רוג'רס 1 היתה הגדרה של הצעת-שלום אמריקאית מפורטת. היא פירטה את הפירוש האמריקאי לעקרונות הכלולים בהחלטת מועצת הביטחון מס' 242 (מיום 22 בנובמבר 1967), בנושאים כגון: הגבולות, ערובות-הביטחון, בעיית הפליטים, מעמד ירושלים, הסדר-שלום חוזי, וכו'.

ממשלת-ישראל דחתה הצעות אלה מכל וכל, מכיוון שאינן מספקות אפילו את השרים המתונים ביותר בממשלת גודדה מאיר.

● תוכנית רוג'רס 2 אינה נכנסת לתנאי ההסדר שיש להשיגו, אלא באמצעים שיש לאחוז בהם מיד עכשיו כדי להזיז את העניין. עבד-אל-נאצר, ולאחר-מכן דוברי ממשלת ישראל, הגדירוה כהצעה נוהלית.

- היא כוללת שלושה עיקרים:
- (1) הפסקת-אש מיידית לשלושה חודשים.
 - (2) הידוש שליוחוו של גונאר יארינג.
 - (3) הודעה מפורשת של שני הצדדים שהמשאימתן באמצעות יארינג נועד לבצע את החלטת מועצת-הביטחון.
- השבוע טענו הסובייטים שזוהי, בעצם תוכנית מצרית. יש בכך מידה מסוימת של אמת, מכיוון שהמצרים הציעו את הפסקת-האש המוגבלת, וגם תבעו שישראל תקבל בצורה חד-משמעית את החלטת מועצת-הביטחון. אך המוצר המוגמר הוא פרי הידברות מצרית-סובייטית וסובייטית-אמריקאית, כשאר-תאגט ויארינג מוכיפים את הלחץ הדרוש לממשלת-ישראל לא היה כל חלק בעניין, מכיוון שגישתה הנוקשה והשליטת מנעה ממנה מלקחת חלק במישחק זה.

מה זאת "טיוטת יארינג"?

משג נוסף, המבלבל עוד יותר את סכך התוכניות, הוא "טיוטת יארינג". לגונאר יארינג נמאס להסתובב בין בירות המרחב כרוח-רפאים, ללא אפשרות ללחוץ על הצדדים. לכן פרש בשעתו מן השליחות. בכך פתח את העימות המצרית-ישראלית שהוביל לעימות הישראלי-סובייטי. יארינג שיחק מישחק, שאפשר להגדירו כ"סחיטה למען השלום".

מה דרשו האמריקאים?

ד מיון זה אינו מיקרי. למעשה עומדות שתי הממשלות במצב דומה. ממשלת ישראל נאלצה לקבל את הדישה האמריקאית. לא היה כל מנוס מכך.

חידון:

- מי אמר השבוע את הדברים הבאים:
- (א) הסכמת הצד השני לתוכנית רוג'רס היא "תמרון נוסף של האויב".
 1. אבא אבן.
 2. משקיפים בבירות ערב.
 3. משקיפים בבירת ישראל.
 4. שמואל תמיר.
- (ב) "הסכמת הצד השני לתוכנית רוג'רס היא מעורפלת".
 1. מאמר ראשי ב"מעריב".
 2. "שידורי ישראל".
 3. רדיו קאהיר.
 4. השגריר תקוע.
- (ג) "הסכמת הצד השני ליוזמה האמריקאית היא על תנאי".
 1. "שידורי ישראל".
 2. דובר ממשלת מצרים.
 3. השר יגאל אלון.
 4. רדיו עמאן.
- התשובות:
 (א) - 2. (ב) - 3. (ג) - 4.
 (ד) - 3. (ה) - 4.